

Чорна Н.М., д. і. н., доц.

Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ,
м. Вінниця, Україна

Google Scholar

<https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=YB22PJwAAAAJ>

КЛАСТЕРНІ ІНІЦІАТИВИ ЯК ЗАПОРУКА РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГО ЗЕЛЕНОГО ТУРИЗМУ

У XVIII ст. як явище зародившись у французьких і швейцарських Альпах, в повоєнний період набувши значного поширення в багатьох європейських країнах, в 1990-х рр. сільський зелений туризм отримав передумови для розвитку в Україні.

Упродовж останніх років, з огляду на брак державного фінансування та традиційно невелику зацікавленість бізнесових структур в інвестиціях у сільські території, сільський зелений туризм остаточно укріпився в якості своєрідної панацеї, спроможної забезпечити віднайдення нових джерел та механізмів забезпечення економічного зростання традиційно депресивного українського села, підвищення рівня життя його мешканців, більшої їх забезпеченості матеріальними та духовними благами.

В умовах триваючого збройного конфлікту на Сході України, коли вкрай важливою є активізація патріотичних настроїв, відродження українського села, яке споконвіку виконує поважну місію збереження традицій та звичаїв українського народу, його культурної самобутності та менталітету, набуває неабиякого значення. Значну актуальність в контексті вказаного має, відтак, розвиток на селі зеленого туризму, характерного самозайнятстю населення, орієнтацією на мінімальні інвестиції та забезпеченістю на належному рівні необхідними туристично-рекреаційними ресурсами.

Попри те, що сільський зелений туризм як явище зародився в Україні наприкінці XIX ст., на новий етап розвитку він вийшов в 1996 р., у зв'язку з утворенням ГО «Спілка сільського зеленого туризму України» (далі – Спілка) [1]. У 2003 р. поняття «сільський зелений туризм» вперше зазнало законодавчого закріплення [2].

На сьогодні найбільш перспективним напрямом розвитку в Україні сільського зеленого туризму є створення та функціонування туристичних кластерів. Представлені концентрацією на певній території підприємств індустрії туризму, які з метою створення

туристського продукту взаємодіють між собою, спільно використовуючи туристські ресурси, інфраструктуру, ринок праці, кластерні ініціативи вже впродовж тривалого часу характеризують розвиток туристичної галузі України і їх популярність стрімко зростає.

Аналіз існуючих кластерів дозволяє констатувати три основні моделі їх функціонування:

– садибна, яка базується на об'єднаній діяльності садиб та закладів гастрономічно-розважального типу, які надають послуги харчування, розміщення та дозвілля (кластери «Оберіг» (смт Гриців Хмельниччини), «Бойківські газди» (Сколівський р-н Львівщини), «Гостинна бойківська Долинщина» (Долинський р-н Івано-Франківщини);

– агротуристична, яка базується на виробничій діяльності фермерських підприємств та домогосподарств, для яких рекреаційно-туристичні послуги виступають як додаткові (кластери «Фрумушика-Нова» (Тарутинський район Одещини), «ГорбоГори» (Пустомитівський район Львівщини);

– локального туристичного продукту, пов'язана з пропозицією туристичного продукту на базі туристичних атракцій регіону, серед яких – історичні об'єкти, заклади культури, заклади розміщення (кластери «Мальовнича Бережанщина» (Тернопільська обл.), «Гоголівськими місцями Полтавщини» (Полтавська обл.) [3].

Згідно з інформацією Спілки, станом на 01.03.2018 р. в Україні функціонували десять сільських туристичних кластерів, успіхи діяльності яких забезпечували регіонам економічний та соціокультурний розвиток. Та, беручи до уваги започаткування влітку 2018 р. спільної платформи «Туристичні кластери 300+», метою якої є створення впродовж найближчих трьох років 300 туристичних кластерів, маємо підстави очікувати на появу нових кластерних ініціатив, в тому числі в сфері сільського зеленого туризму.

Як засвідчує вітчизняний та зарубіжний досвід, розвиток туристичних (агротуристичних, агрорекреаційних і агроекологічних) кластерів спроможний суттєво сприяти збільшенню в'їзного та внутрішнього туристичного потоку, а, отже, і стійкому та всебічному економічному зростанню України.

Список бібліографічних посилань

1. Офіційний сайт ГО «Спілка сільського зеленого туризму України». URL: <https://www.greentour.com.ua/>

2. «Про особисте селянське господарство» : Закон України від 15 травня 2003 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/742-15>
3. Проект «Сільський зелений туризм – від роз'єднаних садиб до територіальних кластерів». URL: https://www.greentour.com.ua/projects/proekt_agrosilrozvutok